

De onderwijs- hervorming zit in een mallemolen.

Alle scholen zijn in de weer met de voorbereiding van het nieuwe schooljaar. In de media komt de mallemolen van de onderwijshervorming op gang. Daaruit blijkt dat directies, noch leerkrachten, noch ouders te vinden zijn voor de hervormingen van minister Pascal Smet.

De reactie van de voorstanders van de onderwijs- hervorming op de grote afwijzing door de veldwerkers is een beetje doorzichtig. Ze verwijten ons dat we de hervormingsplannen niet begrijpen (omdat we te dom zijn). Ze vinden ons ook te reactionair, want 'veel leraars denken zoals 50 jaar geleden'.

Opnieuw krijgen we de zwartepiet toegeschoven, alsof we bang, conservatief en voor een status quo zouden zijn. Opnieuw worden quotes van een of ander socio- logisch onderzoek en OESO-uitspraken ter verdediging van een grote hervorming ingeroepen. Maar zoals zo vaak gebeurt: de resultaten en bevindingen worden uit hun context gelicht, waardoor ze soms iets anders zeggen dan wat ze bedoelen. Voorts worden vergelijkingen gemaakt, bijvoorbeeld met Finland of Canada. Maar die zijn altijd gedeeltelijk en gaan vaak niet op, omdat Vlaanderen nu eenmaal een andere migratiepolitiek heeft, om maar één verschilpunt te noemen. Waar de hervormers niet omheen kunnen: inzake onderwijs is Vlaanderen het tweede beste land van Europa. Wellicht een doorn in het oog van de hervormers.

Nogmaals: de meeste leerkrachten zijn niet tegen doordachte hervormingen. Nee, we zijn zelfs voor verandering. Maar hou nu toch op met goedkope slogans de wereld in te sturen alsof het ingewikkelde leervraagstuk louter met structurele maatregelen opgelost kan worden. Stop ermee oppervlakkige sociologische antwoorden te geven op diepere pedagogische en didactische problemen. Laten we het huiswerk helemaal overdoen en een eerlijk gesprek voeren met elkaar. Laten we niet liegen over de werkelijke pijnpunten en uitdagingen van ons onderwijs. Laten we het onderwijs vooral niet verkwanselen aan politieke, ideologische of machts-spelletjes. Laten we afstappen van een aantal premissen en laten we erkennen waar we heel goed in zijn en waarin we minder scoren. De pijnpunten vragen een specifieke en gespecialiseerde aanpak, geen grootschalige structuuraanpassing.

Als we dan eindelijk met elkaar in gesprek gaan, moeten we ons richten tot de leerling, de leraar en de ouders. Zo simpel is het. Liefst had ik hier ook de infrastructuur vernoemd, maar budgettair ligt dat gevoelig.

Inzetten op de leerlingen

We moeten inzetten op de leerling. Jong en iets ouder, arm en rijk, autochtoon en allochtoon. Allen worden ze geconfronteerd met een ingewikkelde maatschappij. Onze postmoderne samenleving kent veel verleidingen die hen afhouden van het leren. De school moet een veilige en duidelijke haven zijn waar ze zich mogen ontwikkelen. Daar is niets conservatiefs aan. Wie leert, moet fouten durven en mogen maken, maar moet ook bereid zijn om af en toe op de tanden te bijten of een versnelling hoger te schakelen. Leerlingen moeten leren dat ze zich moeten afsluiten van allerlei verleidingen die het leren belemmeren. Kort door de bocht: ze moeten (weer) leren focussen en hun zelf- regulerend leervermogen aanscherpen. Leren heeft ook met focus en herhaling te maken. De meeste leerlingen slagen daar met vallen en opstaan in, dankzij hun inzet en de aanmoediging van ouders en leerkrachten.

Er is een groep kinderen en jongeren die afhaakt. Laten we op hen inzetten. Laten we niet naïef zijn en goedkoop politiek succes najagen en de mensen wijsmaken dat we dat kunnen doen door een grootschalige struc-

turele hervorming of via een brede eerste graad. Laten we met veel liefde inzetten op deze jongeren en hen bijkomende ondersteuning geven waar het nodig is. De grootste twee pijnpunten zijn taal en een te laag doorzettingsvermogen (een attitudeprobleem). Hoe kunnen we het taalniveau van de kwetsbare kinderen verhogen? Hoe kunnen we jongeren leren eerder voor langetermijndoelstellingen te kiezen dan in te gaan op de bevrediging van kortetermijn- behoeften?

Inzetten op de leraren

We moeten heel dringend ook inzetten op de lerarengroep. We moeten voor jonge mensen een loopbaan in het onderwijs weer aantrekkelijk maken. De beste creatieve krachten moeten naar het (w)onderwijs komen. Leerkrachten die met passie een leerverhaal vertellen en het leerproces door de ogen van de leerling zien slagen erin leerlingen mee te trekken. We hebben niet alleen nood aan begeesterende leerkrachten, ook aan mannelijke leerkrachten. We moeten ons bezinnen waarom zoveel jongens afhaken voor een onderwijsroeping.

Inzetten op de ouders

De derde groep zijn de ouders. Het wordt te weinig gezegd, maar de ouders zijn de eerste verantwoordelijken voor de opvoeding en de groei van hun kinderen, niet de maatschappij, niet de school. Veel ouders investeren bijzonder veel in hun kinderen. De meeste ouders beseffen dat ook zij het leersucces van hun kinderen mee kunnen ondersteunen. Niet zozeer door de les op te vragen, maar vooral door geïnteresseerd te zijn in de school en zelfs te participeren in een schoolwerking.

Laten we vooral inzetten op ouders die er (nog) niet in slagen de scholing van hun kinderen op hun prioriteitenlijst te zetten, wat de reden ook is. Volgens de Knack-enquête zijn ouders vooral bezorgd over de toename van anderstalige kinderen in het onderwijs. Hoe kunnen de scholen ouders op dat vlak goed informeren en geruststellen? Nemen de beleidsmakers deze zorg van de ouders ernstig?

Nogmaals: de meeste veldwerkers zijn niet voor een status quo. We zijn voor verbetering. Maar we willen niet meegaan in een grote structurele verandering die geen zoden aan de dijk zet. We schrijven niet mee aan een louter politiek of ideologisch verhaal. We willen echte aanpassingen, daar waar ze nodig zijn. En we willen ook erkend worden als experts naar wie geluisterd wordt, vooral als het over leren gaat. Benieuwd wat de beleidsmakers doen met onze uitgestoken hand?

Philip Brinckman is lid van het directieteam Sint-Jozefscollege Turnhout en medeoprichter van vzw 't Leebeekje, een organisatie voor kansarme kinderen.